

1. CZASOWNIK BYĆ SER

Czasownik *ser* – być odmienia się następująco:

yo	soy
tú	eres
él/ella/usted	es
nosotros/as	somos
vosotros/as	sois
ellos/ellas/ustedes	son

Zaimki osobowe

yo – ja   *tú* – ty   *él* – on   *ella* – ona   *usted* – pan/pani   *nosotros/nosotras* – my
vosotros/vosotras – wy   *ellos* – oni   *ellas* – one   *ustedes* – państwo

Zaimki *my* i *wy* występują w dwóch rodzajach, męskim (*nosotros, vosotros*) i żeńskim (*nosotras, vosotras*):

Nosotros vivimos en Polonia. – My (mężczyźni lub towarzystwo mieszane) mieszkamy w Polsce.

Vosotras vivís en España. – Wy (kobiety) mieszkacie w Hiszpanii.

Ponieważ język hiszpański jest językiem fleksyjnym, w zdaniu zaimki osobowe można pominąć (podobnie jak w języku polskim):

Yo soy Carlos. = *Soy Carlos.*

Zaimki *usted* (pan/pani) i *ustedes* (państwo) są formami grzecznościowymi i łączą się zawsze z czasownikami w trzeciej osobie.

Przeczenie *no* stawiamy bezpośrednio przed czasownikiem:

No soy arquitecto. – Nie jestem architektem.

Czasownika *ser* używamy, kiedy mówimy o cechach stałych, zjawiskach niezmiennych, np.:

☞ kiedy identyfikujemy osobę/rzecz:

¿Que es esto? – Co to jest?

Es un libro. – To książka.

☞ kiedy podajemy zawód:

Antonio es médico. – Antonio jest lekarzem.

- kiedy podajemy narodowość/pochodzenie:
Luigi es italiano. – Luigi jest Włochem.
Es de Roma. – Jest z Rzymu.
- kiedy opisujemy (cechy stałe):
Ana es morena. – Ana jest brunetką.

EJERCICIOS

I Uzupełnij tabelkę formami czasownika *ser* i zaimkami osobowymi.

yo	
	eres
	es
nosotros/as	
	sois
ellos/ellas/ustedes	

II Wstaw właściwą formę czasownika *ser*.

- ❶ Carmen ..... española.
- ❷ Nosotros no ..... de Madrid.
- ❸ ¿Cómo ..... tus hijos?
- ❹ Yo ..... camarero.
- ❺ ¿De dónde ..... (tú)?
- ❻ Usted no ..... brasileña, ¿verdad?
- ❼ ¿De dónde ..... vosotros?
- ❽ ¿Ustedes ..... franceses?

III Odpowiedz twierdząco i przecząco według wzoru.

¿Eres Juan? *Sí, soy Juan.* *No, no soy Juan.*

- ❶ ¿Es una mesa? ....
- ❷ ¿Carlos es rubio? ....
- ❸ ¿Eres de España? ....
- ❹ ¿Sois españoles? ....
- ❺ ¿Eres Ana? ....
- ❻ ¿Es usted mexicano? ....
- ❼ ¿Son ustedes de aquí? ....
- ❽ ¿Eres polaca? ....

IV Popraw ewentualne błędy.

- ❶ Miguel y yo soy argentinos.
- ❷ Mercedes es no española.

- ③ Lisboa es la capital de Portugal.
- ④ Las verduras es muy buenas para la salud.
- ⑤ Nosotros sois compañeros de trabajo.

2. RZECZOWNIK SUSTANTIVO

Rodzaj rzeczownika

Rzeczowniki hiszpańskie są rodzaju męskiego bądź żeńskiego. Oto niektóre częste końcówki dla obu rodzajów:

rodzaj męski	rodzaj żeński
-o	-a
chico – chłopiec	chica – dziewczyna
-spółgłoska	-a
director – dyrektor español – Hiszpan	directora – dyrektorka española – Hiszpanka
-ista	-ista
pianista – pianista	pianista – pianistka
-nte	-nte lub -nta
estudiante – student dependiente – sprzedawca	estudiante – studentka dependienta – sprzedawczyni

Rodzaju żeńskiego są ponadto rzeczowniki zakończone na: *-d, -z, -ción, -sión, -zón*.

Wyjątki:

- ⊖ niektóre rzeczowniki pochodzenia greckiego zakończone na *-ma* są rodzaju męskiego: *sistema* – system, *problema* – problem, *clima* – klimat itp.
- ⊖ rzeczowniki zakończone na *-a* rodzaju męskiego: *mapa, día, sofá*
- ⊖ rzeczowniki na *-o* rodzaju żeńskiego: *mano, foto, moto*
- ⊖ niektóre rzeczowniki określają płeć za pomocą innych słów: *hombre* – mężczyzna, *mujer* – kobieta, *gallo* – kogut, *gallina* – kura, *marido* – mąż, *mujer* – żona, *padre* – ojciec, *madre* – matka, *rey* – król, *reina* – królowa, *macho* – samiec, *hembra* – samica.

Tworzenie liczby mnogiej

- ⊖ rzeczowniki zakończone na samogłoskę – dodajemy *-s*:
zapato – but, *zapatos* – buty
- ⊖ rzeczowniki zakończone na spółgłoskę – dodajemy *-es*:
dolor – ból, *dolores* – bóle

- ☉ rzeczowniki zakończone na *-í* lub *-ú* – dodajemy *-es* lub *-s*:
esquí – narta, *esquíes/esquíes* – narty

Wyjątki:

- ☉ rzeczowniki zakończone na *-z* mają końcówkę liczby mnogiej *-ces*:
albornoz – szlafrok, *albornoces* – szlafroki
- ☉ rzeczowniki zakończone na *-s* z nieakcentowaną ostatnią sylabą mają tak samo brzmiącą liczbę mnogą:
el lunes – poniedziałek, *los lunes* – poniedziałki
 ale: *francés* – Francuz, *franceses* – Francuzi.

EJERCICIOS

I Jakiego rodzaju są te rzeczowniki? Wpisz je do tabelki.

chico	rotulador	mesa	lápiz	tijeras	coche	libro	llave
agua	universidad	hombre	dependienta	conversación	mano		
hotel	padre	torre	té	casa	estudiante	cocinero	gente
		ciudad	pastel	lección	problema		

masculino – rodzaj męski	femenino – rodzaj żeński

II Utwórz rodzaj żeński.

- ❶ muchacho .....
- ❷ cocinero .....
- ❸ profesor .....
- ❹ padre .....
- ❺ hermano .....
- ❻ español .....
- ❼ rey .....
- ❽ locutor .....

- 9 turista .....
 10 jubilado .....

III Utwórz rodzaj męski.

- 1 gallina .....
 2 hija .....
 3 futbolista .....
 4 polaca .....
 5 dependienta .....
 6 alcaldesa .....
 7 estudiante .....
 8 doctora .....
 9 mujer .....
 10 traductora .....

IV Napisz liczbę mnogą.

- 1 pintora .....
 2 ciudad .....
 3 color .....
 4 sombrero .....
 5 albornoz .....
 6 lunes .....
 7 domingo .....
 8 llave .....
 9 hipótesis .....
 10 lápiz .....

V Napisz liczbę pojedynczą.

- 1 canciones .....
 2 lombrices .....
 3 relojes .....
 4 lámparas .....
 5 paraguas .....
 6 peces .....
 7 cadáveres .....
 8 miércoles .....
 9 tenedores .....
 10 habitaciones .....

3. RODZAJNIKI ARTÍCULOS

	rodzajnik nieokreślony		rodzajnik określony	
	r. męski	r. żeński	r. męski	r. żeński
lp.	un	una	el	la
lm.	unos	unas	los	las

Rodzajników określonych używamy:

- ⊖ gdy mówimy o czymś znanym, wcześniej wspomnianym:
El baño está al fondo del pasillo. – Łazienka jest w głębi korytarza.
- ⊖ z rzeczownikami abstrakcyjnymi:
la amistad – przyjaźń
la felicidad – szczęście
- ⊖ z czasownikiem *gustar*:
Me gustan los idiomas. – Lubię języki.
- ⊖ przy dniach tygodnia:
El martes tengo tres clases. – We wtorek mam trzy lekcje.
- ⊖ gdy mówimy o rzeczach jedynych w swoim rodzaju:
El Rey está de visita en Marruecos. – Król jest z wizytą w Maroku.
- ⊖ kiedy mówimy o wszystkich rzeczach/osobach z danej grupy:
Los españoles cenán tarde. – Hiszpanie jadają kolację późno.

Rodzajników nieokreślonych używamy:

- ⊖ kiedy mówimy o czymś po raz pierwszy:
Tengo un gato. – Mam kota.
- ⊖ przy czasowniku *haber*:
¿Hay un banco en este barrio? – Czy jest tu jakiś bank w tej dzielnicy?
- ⊖ w liczbie mnogiej w znaczeniu „jacyś, kilku”:
Tengo unos amigos portugueses. – Mam paru znajomych Portugalczyków.

Opuszczamy rodzajnik:

- ⊖ kiedy mówimy o zawodach:
Soy médico. – Jestem lekarzem
ale: *Soy un médico muy famoso.* – Jestem bardzo znanym lekarzem.
- ⊖ często przy czasowniku *tener*:
No tengo coche. – Nie mam samochodu.
¿Tienes coche? – Masz samochód?
- ⊖ kiedy mówimy o nieokreślonej ilości:
Vamos a comprar vino. – Kupimy wino.

EJERCICIOS

I Podaj rodzajnik nieokreślony i utwórz liczbę mnogą.

1 ..... chico	6 ..... lección .....
2 ..... pastel	7 ..... hombre .....
3 ..... gallina	8 ..... mapa .....
4 ..... radio	9 ..... reloj .....
5 ..... universidad	10 ..... sofá .....

II Podaj rodzajnik określony i utwórz liczbę mnogą.

1 ..... canción	6 ..... mujer .....
2 ..... vaso	7 ..... mano .....
3 ..... baile	8 ..... rotulador .....
4 ..... ventana	9 ..... verdad .....
5 ..... comienzo	10 ..... nariz .....

III Uzupełnij definicje według wzoru. Użyj wyrazów z ramki.

prenda de vestir	flor	cereal	árbol	mamífero	pez	fruta
	seta	pájaro	insecto			

El español es una lengua románica.

1 El gorrión es	6 La merluza es .....
2 El plátano es	7 La rosa es .....
3 El trigo es	8 La mosca es .....
4 El gato es	9 El champiñón es .....
5 La camisa es	10 El roble es .....

IV Utwórz zdania według wzoru.

Es una mesa. La mesa es cuadrada.

1 coche/rojo .....
2 diccionario/grande .....
3 llave/de metal .....
4 cuaderno/pequeño .....
5 casa/mía .....
6 iglesia/del siglo XX .....
7 película/aburrida .....
8 bolígrafo/suyo .....
9 canción/conocida .....
10 hotel/caro .....

V Wstaw rodzajniki określony lub nieokreślony tam, gdzie jest to konieczne.

- ❶ ..... España es ..... país europeo.
- ❷ ..... vegetarianos no comen ..... carne.
- ❸ ..... este diccionario es muy útil.
- ❹ En ..... cine hay ..... gente.
- ❺ ..... español es bastante fácil.
- ❻ ..... Ana trabaja de ..... programadora informática.
- ❼ Me gustan mucho ..... plátanos.
- ❽ ..... coche de ..... Juan es moderno.
- ❾ Tengo ..... perro.
- ❿ Eres ..... médico muy bueno.

4. PRZYMIOTNIK ADJETIVO

Oto ważniejsze końcówki przymiotników:

liczba pojedyncza		liczba mnoga	
r. męski	r. żeński	r. męski	r. żeński
przymiotniki zakończone na -o			
-o	-a	-os	-as
pequeño – mały	pequeña	pequeños	pequeñas
przymiotniki zakończone na spółgłoskę -n lub -r			
hablador – rozmowny	habladora	habladores	habladoras
zakończone na -e			
grande – duży	grande	grandes	grandes
różne końcówki			
gris – szary	gris	grises	grises
azul – niebieski	azul	azules	azules
nieodmienne			
rosa – różowy	rosa	rosa	rosa
violeta – fioletowy	violeta	violeta	violeta

Przymiotnik dostosowuje się rodzajem i liczbą do rzeczownika:

un hombre alto – wysoki mężczyzna

una mujer alta – wysoka kobieta

hombres altos – wysocy mężczyźni

mujeres altas – wysokie kobiety

niño inteligente – mądre dziecko
niña inteligente – mądra dziewczynka
niños inteligentes – mądre dzieci
niñas inteligentes – mądre dziewczynki itp.

Przymiotniki **bueno** i **malo** mają formę skróconą **buen** i **mal** przed przymiotnikami rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej:

un buen día – dobry dzień
un mal alumno – zły uczeń
 ale: *una buena propuesta* – dobra propozycja
una mala solución – złe rozwiązanie

Przymiotnik **grande** ma formę skróconą **gran** w liczbie pojedynczej:
una gran sorpresa – wielka niespodzianka

EJERCICIOS

I Połącz przymiotnik z rzeczownikiem.

❶ ciudad	a. cansados
❷ edificio	b. rápido
❸ nubes	c. divertido
❹ compañías	d. antiguo
❺ ventana	e. española
❻ empleados	f. grises
❼ escritores	g. fuerte
❽ tren	h. aéreas
❾ caballo	i. abierta
❿ chiste	j. famosos

II Uzupełnij zdania przymiotnikami oznaczającymi kolor.

❶ La leche es	❸ El cielo es .....
❷ Los tomates son	❹ El limón es .....
❸ Los pepinos son	❺ Las naranjas son .....
❹ El café es	❻ La hierba es .....
❺ La sangre es	❼ El carbón es .....
❻ Las ciruelas son	❽ Las rosas son .....
❼ Los plátanos son	